

ZČU hostí výstavu o zdravé krajině a projektech, které vracejí vodu přírodě

21.10.2025 - Kateřina Dobrovolná | Západočeská univerzita v Plzni

Exmoorští koně, vracení vody do krajiny i proměna bývalého tankodromu v útočiště pro chráněné druhy. Od dnešního dne si můžete v kampusu Západočeské univerzity v Plzni prohlédnout výstavu Zdravá krajina, která ukazuje, jak se daří obnovovat přirozené procesy v krajině.

Výstava Zdravá krajina, zapůjčená Plzeňským krajem, představuje příklady opatření, která přispívají ke zlepšení stavu české krajiny, zadržování vody a obnově přírodních procesů. Panely jsou od 18. října umístěny před budovou Fakulty strojní a Fakulty ekonomické Západočeské univerzity v Plzni (ZČU) a zůstanou zde do 20. listopadu.

Proděkan Fakulty ekonomické ZČU **Jiří Preiss** při zahájení výstavy v pondělí 20. října uvedl, že Fakulta ekonomická do projektů v oblasti krajiny zapojuje studující i vyučující: *„Univerzita by neměla být jen místem vzdělávání a bádání, ale i přenosu poznatků směrem ke komunitě. Takové aktivity dávají naději pro budoucnost i pro další generace.“*

Po zahájení výstavy následoval odborný blok s konkrétními příklady z regionu a diskusemi se studenty a studentkami ZČU, kdy za Ministerstvo životního prostředí ČR vystoupila **Eva Volfová** z Výzkumného ústavu pro krajinu, garantka projektu a odborná garantka politiky krajiny. Připomněla, že Zdravá krajina vznikla před pěti lety s cílem systematicky obnovovat přírodní procesy a zadržovat vodu v krajině. *„Plzeňský kraj je dnes jedním z nejméně aktivních v této oblasti. Zaměřujeme se na to, aby se do krajiny vrátilo místo pro vodu a přírodu a aby se proměňovalo zemědělství a lesnictví, které ji dlouhodobě zatěžují,“* řekla. Podle Volfové je krajina klíčová i z hlediska zmírňování negativních dopadů změny klimatu: *„Když zlepšíme kvalitu půdy, zvýší se i ukládání CO₂. V krajině se napáchalo mnoho škod, a teď je čas ten prostor přírodě vrátet.“*

Na spolupráci kraje s univerzitou navázal **Jakub Rataj** z odboru vodního hospodářství Krajského úřadu Plzeňského kraje. *„Spolupracujeme se Západočeskou univerzitou na závěrečných pracích studentů, na Dnech vědy a techniky i na projektech zdravé krajiny,“* uvedl a dodal, že současný projekt usiluje o co největší počet konkrétních opatření v krajině. Financování zajišťují především evropské fondy prostřednictvím Státního fondu životního prostředí a vlastní zdroje obcí a realizátorů.

O projektu Zdravá krajina hovořil také **Jan Kopp** z katedry geografie Fakulty ekonomické ZČU. Představil zapojení studentů do mapování aktérů, kteří se na péči o krajinu podílejí, i do tvorby diplomových a bakalářských prací zaměřených na podporu spolupráce obcí a institucí.

Jedna z přednášek patřila **Ondřeji Peksovi** ze Západočeského muzea, přírodovědci a správci bývalého tankodromu na Šlovickém vrchu u Dobřan, který představil příklad obnovy přírodních procesů v této lokalitě, která je dnes přírodní památkou s výskytem mnoha chráněných druhů, včetně kuňky žlutobřiché. *„Na 40 hektarech zde žije 550 druhů cévnatých rostlin a například i 55 druhů denních motýlů. Je to území mimořádně cenné z hlediska biodiverzity, zvláště v kontextu západních Čech,“* uvedl Peksa. Popsal i proměnu území, které po odchodu armády zarůstalo a postupně ztrácelo cenné biotopy. Zlom nastal po roce 2014, kdy město začalo spolupracovat s odborníky a místními organizacemi.

Na Šlovickém vrchu dnes funguje kombinace pastvy exmoorských koní a aktivit, které udržují tuto

krajinu – od sportovních závodů po environmentální vzdělávání. *„Je to mozaika biotopů i přístupů. Aby to fungovalo, musíte komunikovat se všemi, od ochranářů po sportovce a politiky. Jakmile se toto přestane udržovat, vše se rozpadne,”* uzavřel Peksa.

Na závěr představil Zdeněk Myslík z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK) dopady činnosti a paradoxně i nečinnosti člověka na krajinu na příkladu západočeského pohraničí, především Českého lesa. Ukázal příklady konkrétních lokalit a na dobových snímcích i mapových podkladech demonstroval změnu krajiny po vysídlení německého obyvatelstva po 2. světové válce. Zmínil také dopady železné opony, a to jak ty pozitivní v podobě rozšíření plochy pro přírodu, tak negativní, kupříkladu zarůstání cenných luk nebo budování takzvaných signálů, tedy asfaltových cest u hranic, kolem nichž se cíleně udržovaly pásy bez vegetace.

<http://info.zcu.cz/ZCU-hosti-vystavu-o-zdrave-krajine-a-projektech--ktere-vraceji-vodu-prirode/clanek.jsp?id=8680>